MWP akkoord [redacted] 1

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

[redacted]

Datum

Onze referentie
2026-[redacted]

Opgesteld door

[redacted]

Bijlage(n)
1

Aan Minister van WenP

nota

Oplegnota Verzamelbrief Inburgering september 2026

Aanleiding
De Kamer ontvangt periodiek een verzamelbrief inburgering waarin de ontwikkelingen in de inburgering met de Kamer worden gedeeld. De meest recente verzamelbrief is al enige tijd geleden en dateert van 10 december 2025. Sindsdien zijn er binnen het inburgeringsdomein ontwikkelingen waarover u de Kamer met deze brief informeert en voldoet aan een aantal toezeggingen en een motie.

Geadviseerd besluit
U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van de bijgevoegde verzamelbrief inburgering en bij akkoord verzending van deze brief aan de Tweede Kamer.

Kernpunten 2

Deze brief gaat nader in op uw ingezette acties en voornemens ten aanzien van deze vijf onderwerpen:

1. CBS-cijfers
2. Z-route
3. fraudezaken basisexamen inburgering buitenland
4. onderzoek kosten taalaanbieders
5. aandacht voor eergerelateerd geweld bij de inburgering

De brief is intern afgestemd met WBJA, FEZ, minFIN, J&V en de IND (deze laatste twee genoemde partijen alleen voor onderwerp 3 en 5). De tekst van onderdeel 3 is ook bij J&V de lijn in gegaan en de Minister van A&M is akkoord. Extern is de verzamelbrief afgestemd met de VNG, DUO, Divosa, NRTO en de MBO Raad (de laatste twee partijen alleen voor onderwerp 4).

De planning is om deze brief uiterlijk eind oktober, ruim voor het WGO van 16 november, naar de Tweede Kamer te sturen.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Oplegnota Verzamelbrief Inburgering september 2026

Pagina: 1

Nummer: 1 Auteur: Aartsen, A.A. Onderwerp: Tekst plaatsen Datum: 26-10-2026 14:47:49

MWP akkoord

Nummer: 2 Auteur: Aartsen, A.A. Onderwerp: Free Hand Datum: Onbepaald

Toelichting

Datum
9 september 2026

Onze referentie
2026-[redacted]

1. CBS-cijfers

- In juni heeft het CBS het dashboard van de Statistiek Wet inburgering 2021 met gegevens over de periode 2022 tot en met 2025 gepubliceerd. In het vragenuur van 23 juni jl. is de statistiek kort besproken. De Kamer heeft tijdens de regeling van werkzaamheden een dertigledendebat aangevraagd over de cijfers. Daarnaast heeft Kamerlid Boon (PVV) gevraagd om nadere schriftelijke informatie over de ontwikkelingen inburgering.
- Uit de cijfers van het CBS blijkt dat onder de Wi2021 meer inburgeraars op B1-niveau of hoger examen hebben gedaan dan onder de Wi2013: 55% versus 2% en dat de arbeidsparticipatie van asielstatushouders onder de Wi2021 stijgt. Van cohort 2022 was na 9 maanden 12% aan het werk, van cohort 2024 was dit 27%. Ook stijgt het aandeel statushouders uit cohort 2022 van 20% in het eerste jaar tot 36% in het derde jaar na vestiging in de gemeente. Van cohort 2023 heeft 26% in het eerste jaar gewerkt, 31% in het tweede jaar en 34% in het derde jaar.
- U geeft in de brief aan dat de arbeidsparticipatie nog te laag is en verwijst vervolgens naar het plan van aanpak Werk en Meedoen Nieuwkomers.
- Uit cijfers komt verder naar voren dat asielstatushouders die in 2022 inburgeringsplichtig zijn geworden na vaststelling van de inburgeringsplicht gemiddeld nog 25 weken moesten wachten voordat zij zich konden vestigen in een gemeente. Vervolgens duurde het voor dit cohort 2022 nog gemiddeld 18 weken voordat het PIP was vastgesteld. Verder blijkt dat gemeenten een kleine vooruitgang hebben geboekt in het verlagen van de wachttijd tussen vestiging en PIP.
- In de brief wordt vervolgens verwezen naar de verschillende maatregelen die al zijn ingezet om de doorstroom te bevorderen, uw plan van aanpak Werk en Meedoen en bredere plannen van collega-bewindspersonen op het terrein van asielopvang en wonen.

2. Z-route

- In het WGO van 9 maart jl. heeft u toegezegd de Kamer nader te informeren over de Z-route. In de brief informeert u de Kamer over het doel van de route, de doelgroep, kenmerken van de route, de instroom en arbeidsparticipatie van deelnemers.
- U geeft aan dat u de instroom in de route (circa 30% van de statushouders) hoog vindt en dat u daar graag verandering in wilt brengen. U zet hierop in met uw aanpak Werk en Meedoen Nieuwkomers en door meer ruimte voor werk in de inburgering te creëren. Gezien de huidige krapte op de arbeidsmarkt doen zich kansen voor om de arbeidsparticipatie van deze doelgroep te vergroten.

3. Fraudezaken basisexamen inburgering buitenland

- In uw brief van d.d. 24 april jl. heeft u de Tweede Kamer geïnformeerd over de fraudezaken met het basisexamen inburgering buitenland (bib). U heeft toen toegezegd hen op de hoogte te houden en in de zomer nader te informeren. Het voorstel is om dit te doen in deze verzamelbrief inburgering, mede namens de minister van Asiel en Migratie.

- De stand van zaken is dat er nu 9 gevallen bekend zijn van personen die hebben gefraudeerd. In deze gevallen is de mvv-aanvraag afgewezen en aangifte gedaan door de IND. Het betreft 9 Marokkaanse aanvragers. Er is een steekproef uitgevoerd in de zomer. In 105 willekeurig geselecteerde gevallen was er 1 geval van vermoedelijke fraude (het 9e geval). Ook in dit geval gaat het om een Marokkaanse aanvrager.
- Het OM is gevraagd om te onderzoeken of er een gemene deler is van de fraudeurs. IND-medewerkers zijn nu extra alert bij de behandeling van mvv-aanvragen als het gaat om het bib-vereiste. Bij twijfel nemen zijn contact op met DUO om de juistheid van het slagingsbewijs te verifiëren en DUO checkt of deze persoon bekend is bij hen.

4. Onderzoek kosten taalaanbieders

- In het onderzoek naar de kosten van gemeenten, dat in januari uitkwam, gaven aanbieders van de leerroutes aan dat de huidige prijsafspraken tussen gemeenten en aanbieders niet kostendekkend en daarmee onvoldoende toekomstbestendig zijn. Daarom hebben we aanvullend onderzoek laten uitvoeren door AEF naar de kosten die taalaanbieders maken voor de uitvoering van de B1-route en de Z-route.
- Het onderzoek van AEF wordt meegestuurd met deze brief. Hierin wordt bevestigd dat veel aanbieders meer kosten maken dan wat zij ontvangen van gemeenten. Ook blijken er zeer grote verschillen tussen aanbieders in de kosten per inburgeraar.
- Naar aanleiding van deze uitkomsten roept u gemeenten en aanbieders op om in gesprek te gaan over maatregelen om de kosten te verminderen, bijvoorbeeld door het terugdringen van verzuim, schaalvergroting, het beperken van het aantal instroommomenten en het verminderen van de administratieve lasten.

5. Aandacht voor eergerelateerd geweld bij de inburgering

- Bij een commissiedebat Slachtofferbeleid in de vaste commissie Justitie & Veiligheid op 2 juli 2025 is een motie ingediend door lid Eerdmans over het besteden van aandacht aan eergerelateerd geweld in de inburgering. Deze motie is pas in een later stadium doorgegeven aan SZW en daarom niet in een eerdere brief aan de Kamer waar dit onderwerp aan de orde kwam afgedaan. In deze brief wordt een overzicht gegeven van de manieren waarop hier aandacht aan wordt besteed tijdens het inburgeringstraject. Hiermee doet u de motie af.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Concept Verzamelbrief Inburgering oktober 2026	Bijlage bij verzending	
2	Onderzoek kosten taalaanbieders	Bijlage bij verzending	

Datum
9 september 2026

Onze referentie
2026-[redacted]